

Kok

Graaf vroeg hoe ik mij verhiel tot datgene wat is neergelegd in kabinetsnotities. Het gaat om kabinetsbeleid. Hoe sta ik tegenover uitspraken die staatssecretaris Kohnstamm in het openbaar over dit onderwerp heeft gedaan? Het gaat hierbij niet om aan de ministerraad voorgelegde teksten. De heer De Graaf overvraagt mij als hij vraagt of ik het met alle toeters en bellen van die toespraken eens ben. Ik kan dat niet zeggen. Daar zou ik op moeten studeren. Misschien zitten er elementen in die een verdere uitwerking geven aan zijn grondgedachte. De gedachte in de BIOS-nota is die van het kabinet.

De heer **De Graaf** (D66): Dus ook het principe dat wij de mogelijkheden hebben om het recht ook, als het even kan gratis, toegankelijk te maken via intermediairen als Internet? Met die principiële uitspraak zou ik al zeer gelukkig zijn.

Minister **Kok**: Er is niks gratis in het leven. De heer De Graaf doelt op geen kosten voor de gebruiker, maar het moet natuurlijk wel betaald worden. Er zit misschien heel veel aan vast. Ik zou dat graag aan de minister van Financiën voorleggen. Hij heeft er in ieder geval wel kanttekeningen bij geplaatst. Er is niks gratis, het wordt altijd betaald. De vraag is: wie krijgt het en wie draait ervoor op? Ik wil het overigens niet terugbrengen tot alleen een financieel probleem.

Er is gesproken over het uitnodigingenbeleid. Daarin zijn drie categorieën te onderscheiden. Allereerst zijn er de uitnodigingen waarbij mensen in hun functie worden uitgenodigd. Daar komt geen partner bij te pas. De tweede categorie betreft uitnodigingen met partner. Dat zal de echtgenoot of echtgenote zijn, maar het kan ook, als betrokkene niet is gehuwd, een andere vaste partner zijn. De derde categorie betreft officiële ontvangsten van vertegenwoordigers van andere landen. Ik heb gezegd dat het in dat geval anders kan liggen. Dan vervult het respect voor buitenlandse gasten, regels van internationaal gebruik of protocol een belangrijke rol. Alleen deze woorden al geven aan dat hier niet eenzijdig van kan worden afgeweken. Respect voor buitenlandse gasten is geen loos begrip; regels van internationaal gebruik of protocol ook niet. De

Kamer begrijpt dus dat over dat soort onderwerpen wel gesproken kan worden in de voortgaande contacten, maar dat hier niet unilateraal van kan worden afgeweken.

Ik kom dan nog op de vraag van de heer Te Veldhuis over de ministeriële verantwoordelijkheid. Hij vroeg of ik de manier waarop in de samenleving over gevoelige onderwerpen wordt gepraat, wel of niet juist vind. In de eerste plaats stel ik vast dat er noch tijdens de algemene beschouwingen noch tijdens deze begrotingsbehandeling enige kritiek op dit punt is gekomen op de beoefenaar van de ministeriële verantwoordelijkheid. Er zijn enkele vragen gesteld. Het is ook goed dat als er aanleiding is om vragen te stellen of opmerkingen te maken, dit ook gebeurt. Ik bedoel dit niet neerbuigend; ik respecteer juist de regels en de verhoudingen, zoals zij in ons bestel bestaan. Het parlement moet zich niet afsluiten van onderwerpen die buiten het parlement in gesprek zijn, en vragen die aan de orde zijn. Ik vraag wel van het parlement om daarbij rekening te houden met de wijze waarop dit in het kader van de ministeriële verantwoordelijkheid aan de orde kan zijn. Dat is gebeurd bij de algemene politieke beschouwingen en dat is ook thans gebeurd. Ik voel dus geen spoor van ongemak, verwijt of wat dan ook in wiens richting dan ook. Soms heb je van die gespreksthema's die plotseling in sommige of in veel media in zwang zijn, maar dat zij dan zo. Ik wil in ieder geval geen nadere bijdrage leveren aan die publiciteit door verder commentaar van mijn kant.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Om een derde termijn te voorkomen, wil ik de minister graag interrumpieren.

De **voorzitter**: U mag best een derde termijn hebben.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Ja, maar dat wil ik liever voorkomen. Ik wil gewoon een interruptie plegen.

De **voorzitter**: Dat begrijp ik wel, maar ik heb daar wat problemen mee. De minister-president heeft zijn betoog namelijk voltooid. U zou dus een derde termijn moeten aanvragen.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Het zijn

maar twee regels. Ik wil de minister-president nog iets vragen over het uitnodigingenbeleid. Dat is een gevoelig thema waar mijn fractie graag respect voor wil hebben. De minister-president heeft gezegd dat er gesprekken kunnen plaatsvinden. Mogen wij ervan uitgaan dat die gesprekken ook gaan plaatsvinden? Dat is wat mijn fractie graag door de minister-president bevestigd zou zien.

Minister **Kok**: Voorzitter! Ik wil vragen om dit aan het gezonde inzicht van de regering over te laten.

De (algemene) beraadslaging wordt gesloten.

De wetsvoorstellen worden, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, de financiële verantwoording over het jaar 1995 van het ministerie van Algemene Zaken (24844, nr. 5) voor kennisgeving aan te nemen en, voorzover het deze Kamer betreft, de minister van Algemene Zaken decharge te verlenen voor het door hem gevoerde financiële beheer.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1997 (25000-II);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1995 (slotwet) (24846);**
- **Financiële verantwoording van de Hoge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin over het jaar 1995 (24844, nr. 4).**

De **voorzitter**: Ik stel vast dat er zich geen woordvoerders hebben aangemeld.

De heer **Janmaat** (CD): Op de sprekerslijst staan er vier en daar wilde ik mij nog bij aansluiten.

De **voorzitter**: Die vier sprekers hebben zich, helaas voor u, laten schrappen.

Voorzitter

De heer **Janmaat** (CD): Dan ben ik de enige woordvoerder.

De **voorzitter**: Maar dan kan het nu niet behandeld worden. Ik vind dat u dit eerder had moeten melden.

De heer **Janmaat** (CD): Ik had dit wel willen melden.

De **voorzitter**: Dan hebt u nu het woord.

De (algemene) beraadslaging wordt geopend.

De heer **Janmaat** (CD): Voorzitter! De CD heeft reeds jarenlang, bij de algemene beschouwingen dan wel bij de behandeling van de begroting van de Hoge Colleges van Staat, gepleit voor een andere procedure bij het kiezen van de voorzitters van de beide Kamers der Staten-Generaal. De voorzitter van de Verenigde vergadering en de voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer worden gekozen door de partijen, zitting hebbend in de diverse huizen. De CD zou er voorstander van zijn te komen tot benoeming van een voorzitter buiten de politieke partijen om, dus door de 150 leden van de Tweede Kamer respectievelijk de 75 leden van de Eerste Kamer. Naar ons idee staat namelijk, afhankelijk van de grootte van de partijen, bij de verkiezingen iedere keer de positie van de voorzitter ter discussie. Wij vinden dat niet gunstig, omdat dat niet afhankelijk hoort te zijn van de verkiezingen. Enige politieke stabiliteit vindt de CD toch wel belangrijk. Meestal zit een voorzitter overigens langer. De CD vindt dat in ieder geval na de verkiezingen dezelfde voorzitter automatisch door moet gaan; dat maakt naar ons idee een betere indruk naar buiten toe. Bij een benoeming voor de periode van tien jaar zou dat probleem volledig zijn omzeild. Er zit daar dan, los van de politieke partijen, los van mogelijke invloeden daarop en los van mogelijk ten onrechte gedachte argumenten dat hij het oor laat hangen naar een of meerdere partijen, een voorzitter. De CD bepleit bij een komende herziening van ons stelsel sterk de invoering van een dergelijk voorzitterschap.

Daar komt bij dat de zittende voorzitter zeer terecht heeft

opgemerkt dat het voorzitterschap geen parkeerplaats hoort te zijn voor een sprong naar een andere functie. Wij zien opnieuw dat bij benoeming door het kabinet partijpolitieke belangen mogelijkwerwijs toch weer de doorslag hebben gegeven. Wij vinden dat jammer, want het wekt ten onrechte naar buiten toe de indruk dat het toch niet zo'n belangrijke functie is, terwijl de voorzitter van de Kamer eigenlijk de eerste vertegenwoordiger van 's lands vergaderzaal is. Ik hoor op dat punt graag de mening van de minister-president.

Hoewel de minister-president daarin voorzover de CD-fractie bekend is, slechts een adviserende functie heeft, willen wij ook zijn mening horen over de honorering van de leden van de Staten-Generaal, inclusief haar voorzitter. Die honorering ligt soms ver beneden die van burgemeesters van grote gemeenten en commissarissen van de koningin. De CD vindt dat een scheve verhouding. Als het onderbetalen van de leden van het parlement een politieke afweging is, vindt de CD het niet juist en onverklaarbaar dat mensen die minder op de voorgrond treden en zeker geen vollere agenda hebben, veel hoger worden gehonoreerd. Ook dat schaadt namelijk naar de mening van de CD het aanzien van het parlement. Ook daarop hoor ik graag het antwoord van de minister-president.

Voorzitter! Dank dat u mij, mogelijk tegen het Reglement van orde in, het woord verleende.

De **voorzitter**: Het effect is overigens dat er nu niet geantwoord kan worden. Ik heb de minister van Binnenlandse Zaken namelijk meegedeeld dat er geen woordvoerders waren, omdat u zich niet op tijd, althans heel laat, hebt aangemeld. Dat betekent dat later in deze week het antwoord zal volgen.

De (algemene) beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 18.05 uur tot 19.40 uur geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven van het Huis der**

Koningin (I) voor het jaar 1997 (25000-I);

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven van het Huis der Koningin (I) voor het jaar 1995 (slotwet) (24845);**

- **Financiële verantwoording van het Huis der Koningin over het jaar 1995 (24844, nr. 3).**

Beide wetsvoorstellen worden, na goedkeuring van de onderdelen, zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: De aanwezige leden van de fractie van de SP zal aantekening worden verleend dat zij geacht wensen te worden tegen beide wetsvoorstellen te hebben gestemd.

Ik stel voor, de financiële verantwoording Huis der Koningin over het jaar 1995 (24844, nr. 3) voor kennisgeving aan te nemen en, voorzover het deze Kamer betreft, de minister van Algemene Zaken decharge te verlenen voor het door hem gevoerde beleid.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn:

- **de algemene financiële beschouwingen naar aanleiding van de Miljoenennota voor 1997 (25000), en de behandeling van:**

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 1997 (25000-IXB);**

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 1997 (25000-IXA);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 1995 (slotwet) (24853);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 1995 (slotwet) (24854);**

- **Financiële verantwoording van het ministerie van Financiën over het jaar 1995 (24844, nr. 11);**